

EDUSKUNNAN VASTAUS 217/2013 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain ja henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laeiksi rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain ja henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta (HE 92/2013 vp).

Valiokuntakäsittely

Hallintovaliokunta on antanut asiasta mietinnön (HaVM 24/2013 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain (577/2005) 2 §, 3 §:n 1 momentti, 5 §:n otsikon suomenkielinen sanamuoto ja 2 momentti, 7 §:n 2 ja 3 momentti, 9 §:n 2 momentti, 14 ja 15 §, 20 a §:n 2 momentti, 23, 25 ja 26—29 §, 31 §:n 1 momentti, 35 a §:n 2 ja 5 momentti sekä 36 §:n otsikko, 2 momentin 3 kohta sekä 3 ja 4 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 2 momentti ja 20 a §:n 2 momentti laissa 221/2007, 31 §:n 1 momentti laissa 555/2007 ja 35 a §:n 2 ja 5 momentti laissa 477/2010, sekä
lisätään lakiin uusi 25 a—25 f, 26 a—26 c, 27 a, 27 b ja 28 a—28 c § seuraavasti:

2 §

Rajajoukot

Tässä laissa tarkoitetaan rajajoukoilla niitä rajavartiolaitoksen virkamiehiä ja rajavartiolaitoksessa asevelvollisuuslain (1438/2007) nojalla palvelemaan määrättyjä tai vapaaehtoista asepalvelusta suorittavia henkilöitä, jotka voidaan valtakunnan puolustusta tehostettaessa liittää puolustusvoimiin.

3 §

Rajavartiolaitos, päällikkö ja hallintoyksiköt

Rajavartiolaitos on sisäministeriön johdon ja valvonnan alaisena toimiva valtion keskushallintoon kuuluva viranomainen. Rajavartiolaitosta johtaa sisäministeriössä rajavartiolaitoksen päällikkö alaisinaan hallintoyksikköinä rajavartiolaitoksen esikunta, rajavartiostot ja merivar-

tiostot, Raja- ja merivartiokoulu sekä vartiolen-
tolaivue (*hallintoyksiköt*).

5 §

Sisäministeriön tehtävät rajavartiolaitoksessa

Sisäministeri ratkaisee rajavartiolaitoksen alueellisten ja paikallisten yksikköjen ja toimintojen lakkauttamista tai supistamista koskevat asiat, jotka ovat yhteiskunnallisesti tai taloudellisesti merkittäviä. Jollei toisin säädetä, rajavartiolaitoksen päälliköllä on oikeus esittelystä ratkaista muut rajavartiolaitosta ja sen toimialaa koskevat sisäministeriön päätettäviksi säädetty hallintoasiat.

7 §

Tasavallan presidentin päätöksenteko rajavartiolaitoksen sotilaskäskyasioissa

Tasavallan presidentti tekee päätökset rajavartiolaitoksen sotilaskäskyasioissa sisäministerin esittelystä valtioneuvoston ulkopuolella. Päätökset varmentaa sisäministeri. Asiaa esitellessä pääministerillä ja rajavartiolaitoksen päälliköllä on oikeus olla läsnä ja lausua käsityksensä siitä.

Tasavallan presidentti voi omasta aloitteestaan tai sisäministerin esityksestä siirtää sotilaskäskyasian presidentin valtioneuvostossa ratkaistavaksi. Tällöin presidentti päättää asiasta sisäministerin esittelystä ilman valtioneuvoston ratkaisuehdotusta. Sotilaskäskyasiaa presidentille valtioneuvostossa esiteltäessä rajavartiolaitoksen päälliköllä on oikeus olla läsnä ja lausua käsityksensä siitä.

9 §

Rajavartiolaitoksen virat

Rajavartiolaitoksen virkojen perustamisesta, muuttamisesta ja lakkauttamisesta sekä sijoittamisesta ja siirtämisestä rajavartiolaitoksessa säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

14 §

Virkamiehen siirtäminen toiseen virkaan tai tehtävään

Rajavartiolaitoksen virkamies on velvollinen siirtymään toiseen vähintään samantasoiseen rajavartiolaitoksen virkaan taikka toiseen, virkamiehen saamaa koulutusta vastaavaan rajavartiolaitoksen tehtävään, kun se on tarpeen rajavartiolaitoksen yksityiskohtaisen kokoonpanon mukaisen avoimen viran tai tehtävän täyttämistä varten taikka muutoin palveluksen asianmukaisista järjestämisistä varten.

Jos siirtäminen toiseen virkaan tai tehtävään aiheuttaa virkamiehelle palveluspaikkakunnan muutoksen, asianomaiselle on annettava päätöksestä tieto vähintään kolme kuukautta aikaisemmin.

Toiseen virkaan tai tehtävään siirtämistä koskevaan päätökseen, joka aiheuttaa virkamiehen palveluspaikkakunnan muuttumisen taikka ilman virkamiehen suostumusta tapahtuvaan tehtävään siirtämistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Siirtämistä koskeva päätös tulee kuitenkin noudatettavaksi siitä tehdystä valituksesta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää. Muuhun toiseen virkaan tai tehtävään siirtämistä taikka virkamiehen tehtävään määräämistä koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

15 §

Rajavartiomies

Rajavartiomies on rajavartiolaitoksen virkamies, joka on saanut valtioneuvoston asetuksella säädettyä rajavartiomiehen koulutuksen ja jonka hallintoyksikön päällikkö on määrännyt rajavartiomieheksi.

Rajavartiomiehellä on rajavartiolaissa (578/2005) ja muussa laissa rajavartiomiehelle säädetty toimivaltuudet.

20 a §

Rajavartiomiehen määräaikainen virantoimituksesta erottaminen

Virantoimituksesta erottamisesta päättää nimittävä viranomainen. Jos nimittävä viranomainen on tasavallan presidentti tai valtioneuvosto, virantoimituksesta erottamisesta päättää sisäministeriö. Virantoimituksesta erottamisesta päättävän viranomaisen tulee panna virantoimituksesta erottaminen vireille viimeistään kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun viranomainen sai tiedon seikasta, joka saattaa aiheuttaa virantoimituksesta erottamisen.

23 §

Virkapuku

Rajavartiolaitoksen sotilasvirassa oleva on velvollinen palveluksessa käyttämään rajavartiolaitoksen virkapukua, jollei virkatehtävän laadun tai muun syyn vuoksi toisin määrätä. Muu kuin rajavartiolaitoksen sotilasvirassa oleva henkilö ei saa käyttää rajavartiolaitoksen virkapukua taikka pukuun kuuluvaa asustetta erehdyttävästi muistuttavaa asua tai pukinetta sillä tavoin, että se voi saada aikaan vaikutelman käyttäjän asemasta rajavartiolaitoksen sotilasvirassa olevana virkamiehenä.

Rajavartiomiehen tehtävään määrättyllä virkapuvun käyttöön velvollisella on oltava virkapuvussaan rajavartiomiehen asemaa osoittavat rajavartiomiehen tunnukset sisäministeriön asetuksella tarkemmin säädettyllä tavalla. Muu kuin rajavartiomies ei saa käyttää rajavartiomiehen asemaa osoittavia tunnuksia, ellei rajavartiolaitoksen päällikkö anna lupaa tunnuksen käyttöön teatteriesityksissä tai muissa vastaavissa tilaisuuksissa.

Virkapukua ja rajavartiomiehen tunnusta voidaan käyttää myös virkatehtävään liittyvän matkan aikana ja edustettaessa rajavartiolaitosta.

Rajavartiolaitoksen päällikkö voi sallia rajavartiolaitoksen virkapuvun käyttämisen myös muulle kuin sotilasvirassa palvelevalle virkamiehelle tai antaa tälle erityisestä syystä tilapäisen luvan käyttää virkapukua taikka pukuun kuuluvaa asustetta muistuttavaa, 1 momentissa tarkoitettua asua tai pukinetta.

25 §

Raja- ja merivartiokoulussa annettava koulutus ja opetus

Raja- ja merivartiokoulussa voidaan antaa rajavartiolaitoksen virkaan kelpoisuusvaatimukseksi säädettyä koulutusta sekä täydennys- ja erikoiskoulutusta rajavartiolaitoksen henkilökunnalle ja muille henkilöille. Raja- ja merivartiokoulu vastaa rajavartiolaitoksessa harjoitettavasta tutkimuksesta rajavartiolaitoksen toimialalla.

Raja- ja merivartiokoulussa voidaan järjestää Maanpuolustuskorkeakoulusta annetussa laissa (1121/2008) tarkoitettua upseerin koulutusohjelmaan, jatko-opintoihin tai täydennyskoulutukseen kuuluvaa opetusta rajavartiolaitoksen toimialalla sen mukaan kuin Maanpuolustuskorkeakoulun kanssa asiasta erikseen sovitaan.

Vartiolentolaivueessa voidaan järjestää rajavartiolaitoksen ilmailussa tarpeellista koulutusta yhteistoiminnassa Raja- ja merivartiokoulun sekä muiden oppilaitosten kanssa.

25 a §

Rajavartiolaitoksen koulutus- ja tutkimustoiminnan yleisjärjestelyt

Rajavartiolaitoksen päällikkö vahvistaa rajavartiolaitoksen esikunnan esityksestä rajavartiolaitoksen koulutusta ja tutkimustoimintaa koskevat tulostavoitteet ja toimintalinjat sekä Raja- ja merivartiokoulun johtosäännön.

Raja- ja merivartiokoulun johtosäännössä voidaan määrätä:

- 1) koulutuksen ja opetuksen kestosta ja laajuudesta;
- 2) koulutuksen ja opetuksen järjestelyistä;
- 3) opiskelijavalinnan menettelyistä;
- 4) opintojen arvostelun perusteista;
- 5) sotilaallisen järjestyksen edellyttämästä sisäjärjestyksestä;
- 6) opiskelijan vapaa-ajasta, lomista ja poissaoloista;
- 7) Raja- ja merivartiokoulun tilojen ja omaisuuden käytöstä; ja
- 8) valmiuden ylläpitoon liittyvistä velvoitteista.

Rajavartijan peruskurssin kesto on enintään 12 kuukautta.

Raja- ja merivartiokoulu päättää Raja- ja merivartiokoulun opetussuunnitelmista.

25 b §

Raja- ja merivartiokoulun opiskelija

Raja- ja merivartiokoulun opiskelijalla tarkoitetaan rajavartijan peruskurssilla opiskelevaa ja muuta Raja- ja merivartiokoulussa opiskelevaa henkilöä.

25 c §

Opetus- ja tutkintokielet

Raja- ja merivartiokoulun opetus- ja tutkintokieli on suomi tai ruotsi.

Opiskelijalla on oikeus käyttää opiskelijavalinnassa ja kokeissa joko suomea tai ruotsia. Oppinäyte laaditaan joko suomen tai ruotsin kielellä.

Raja- ja merivartiokoulu voi päättää muunkin kielen käyttämisestä opetuksessa ja opintosuorituksissa.

25 d §

Opiskelijan vaitiolovelvollisuus ja -oikeus

Raja- ja merivartiokoulun opiskelijan vaitiolovelvollisuuteen ja -oikeuteen sovelletaan, mitä 17 §:ssä säädetään.

25 e §

Opiskelijan virkapuvun käyttö

Rajavartijan peruskurssin opiskelijan on käytettävä koulutukseen osallistuessaan 23 §:n mukaista rajavartiolaitoksen virkapukua.

25 f §

Opiskelijan käyttäytymisvelvoite

Rajavartijan peruskurssin opiskelijan käyttäytymisvelvoitteeseen sovelletaan, mitä 20 §:ssä säädetään ja asevelvollisuuslain 57 §:n perusteella sotilaskäskynä annettavalla ohjesäännöllä määrätään.

26 §

Rajavartijan peruskurssille valitseminen

Raja- ja merivartiokoulu valitsee opiskelijat rajavartijan peruskurssille. Peruskurssille voidaan hyväksyä valintakokeen läpäissyt henkilö, joka on:

- 1) Suomen kansalainen;
- 2) suorittanut ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetussa laissa (672/2005) tarkoitetun tutkinnon, lukion oppimäärän tai vähintään toisen asteen ammatillisen tutkinnon;
- 3) terveydentilaltaan ja muutoin rajavartiolaitoksen tehtävien asianmukaisen hoitamisen kannalta sopiva;
- 4) suorittanut Suomen puolustusvoimissa tai rajavartiolaitoksessa aseellisen varusmiespalveluksen.

veluksen tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen; ja

5) saanut vähintään B-luokan ajo-oikeuden.

Edellä 1 momentin 4 kohdassa mainittu vaatimus ei koske henkilöitä, joilla on Ahvenanmaan itsehallintolain mukainen Ahvenanmaan kotiseutu-oikeus.

Rajavartijan peruskurssin opiskelijaksi pyrkivän tulee antaa Raja- ja merivartiokoululle opiskelijaksi ottamisen arvioinnissa tarvittavat terveydentilaansa koskevat tiedot Raja- ja merivartiokoulun määräämällä tavalla.

Rajavartiolaitoksen esikunta päättää 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuista vaatimuksista.

Raja- ja merivartiokoulu pyytää rajavartijan peruskurssin opiskelijaksi pyrkivistä turvallisuusselvityksistä annetun lain (177/2002) mukaisen turvallisuusselvityksen.

26 a §

Muuhun koulutukseen osallistuminen

Rajavartiolaitoksen virkamies voidaan määrätä osallistumaan Raja- ja merivartiokoulussa järjestettävään opetukseen. Rajavartiolaitoksen virkamiehen opiskelu Raja- ja merivartiokoulussa toteutetaan rajavartijan peruskurssia lukuun ottamatta virkatehtävänä. Osallistumisoikeudesta päättää Raja- ja merivartiokoulu.

26 b §

Opiskelijan muut tehtävät

Rajavartiolaitoksen esikunta voi määrätä riittävän koulutuksen saaneen rajavartijan peruskurssin opiskelijan suorittamaan myös muita tehtäviä kuin koulutukseen liittyviä harjoituksia, jos se on tarpeen rajavartiolaitoksen toimialaan kuuluvien vakavien erityistilanteiden hoitamiseksi.

Rajavartijan peruskurssin opiskelijan suorittaessa 1 momentissa tarkoitettua tehtävää häneen sovelletaan, mitä rajavartiolain 35 §:n 2 momentissa säädetään rajavartiomiestä avustavan henkilön valtuuksista.

26 c §

Opiskelijan opintososiaaliset etuudet

Rajavartijan peruskurssin opiskelijalle annetaan opiskelun ajaksi maksutta majoitus, muonitus, vaatetus, yleislääkäritasoinen terveydenhuolto ja opinto- ja harjoitusvälineet.

Rajavartijan peruskurssin opiskelijalle voidaan suorittaa kustannusten korvauksena päivärahaa, joka on suuruudeltaan vähintään 46 prosenttia kulloinkin voimassa olevasta valtion virkamiesten kokopäivärahasta.

Rajavartijan peruskurssin opiskelijalla on oikeus saada vähintään kaksi valtion kustantamaa matkaa opiskelupaikan ja koti- tai asuinpaikan välillä Suomessa jokaista täyttä opiskelukalenterikuukautta kohden. Matkustamiskustannukset korvataan edullisimman julkisen kulkuneuvon käyttämisestä aiheutuvien kustannusten mukaisesti. Matkakustannukset ulkomailta ja ulkomaille korvataan vain, jos opiskelija asuu ulkomaille vakinaisesti. Vastaavalla tavalla korvataan opintoihin kuuluvien kotimaan tai ulkomaan komennusmatkojen matkustamiskustannukset.

Peruskurssin opiskelijan terveydenhuollon kustannukset korvataan ainoastaan siltä osin kuin hoidon tarve on ilmennyt lähiopetusjakson tai harjoittelun aikana eikä opiskelijalla ole oikeutta kustannusten korvaukseen muulla perusteella.

27 §

Palvelussitoumus

Raja- ja merivartiokouluun pääsykokeen perusteella valittavaan, vähintään kaksi kuukautta kestävään opiskeluun osallistumisen edellytyksenä on, että opiskelija antaa opiskelun alussa kirjallisen sitoumuksen siitä, että hän palvelee rajavartiolaitoksessa opiskelun päättymispäivästä lukien enintään kahden vuoden vähimmäisajan (*palvelussitoumus*). Rajavartiolaitoksen ilma-aluksen lentävään henkilöstöön kuuluvalta henkilöltä vaadittava palvelussitoumus voi olla enintään 14 vuoden pituinen. Upseerin koulutus-

ohjelmaan liittyvästä palvelussitoumuksesta säädetään Maanpuolustuskorkeakoulusta annetun lain 29 §:ssä.

Jos rajavartiolaitoksen virkamies palvelussitoumusaikanaan irtisanoutuu tai hänet irtisanotaan taikka rajavartijan peruskurssin opiskelija keskeyttää tai hänen opiskelunsa keskeytetään hänestä itsestään johtuvan muun syyn kuin sairauden tai lentotaipumuksen puuttumisen vuoksi, hänen on korvattava valtiolle se määrä, joka määräytyy tutkinnon lajin tai koulutuksen sisällön mukaan ja on enintään puolet hänen opiskelustaan valtiolle aiheutuneista koulutuskustannuksistaan. Tarkempia säännöksiä korvauksen määräytymisestä annetaan sisäministeriön asetuksella.

Jos opiskelu keskeytyy tai keskeytetään, päätöksen korvauksen perimisestä tekee Raja- ja merivartiokoulu. Rajavartiolaitoksen virkamiehen irtisanoutuessa tai irtisanottaessa virkamies vastaavan päätöksen tekee hallintoyksikkö.

Korvaus on suoraan ulosottokelpoinen. Sen perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

27 a §

Päihdetestaus

Rajavartijan peruskurssille hakeutuva on velvollinen osallistumaan laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön ja laboratoriohenkilökunnan tekemään päihdetestiin ennen peruskurssille hyväksymistä. Rajavartijan peruskurssin opiskelija on velvollinen Raja- ja merivartiokoulun määräyksestä osallistumaan päihdetestiin myös peruskurssin ja siihen liittyvän työharjoittelun aikana, jos on perusteltua aihetta epäillä, että opiskelija esiintyy päihtyneenä koulutuksessa tai harjoitteluun liittyvässä työssä.

Päihdetestistä saatu tieto on terveydentilatieto. Laillistettu terveydenhuollon ammattihenkilö voi luovuttaa Raja- ja merivartiokoululle kirjallisen johtopäätöksen päihdetestistä.

27 b §

Opiskeluaika ja opiskelun siirtäminen ja keskeyttäminen

Opinnot on suoritettava opetussuunnitelmasa määritellyssä enimmäisajassa.

Raja- ja merivartiokoulu voi opiskelijan hakemuksesta siirtää opiskeluoikeutta tai keskeyttää opiskelun enintään kahden vuoden määräajaksi.

Raja- ja merivartiokoulu voi omasta aloitteestaan keskeyttää opiskelijan opiskelun kerrallaan enintään yhden vuoden määräajaksi, jos:

1) opiskelijalla on todettu pitkäaikainen sairaus;

2) opiskelija ei kykene suorittamaan opintojaan hyväksytysti opetussuunnitelman mukaisesti;

3) opiskelija on esitutkinnassa epäiltynä rikoksesta ja epäillyn rikoksen törkeys ja laatu osoittavat opiskelijan sopimattomuutta rajavartiolaitoksen virkaan tai osallistumaan Raja- ja merivartiokoulun opetukseen tai koulutukseen, ja epäilylle on erittäin todennäköiset syyt; tai

4) keskeyttämiseen on muu 1—3 kohdassa säädettyyn rinnastettava painava syy.

Aikaa, jona opinnot ovat keskeytyneenä, ei lasketa opintojen enimmäisaikaan.

28 §

Opiskeluoikeuden menettäminen

Raja- ja merivartiokoulu voi peruuttaa opiskelijalta oikeuden osallistua koulutukseen ja opetukseen, jos tämä:

1) ei täytä koulutuksen valintaedellytyksiä;

2) on antanut koulutukseen pyrkiessään sellaisen väärän tai harhaanjohtavan tiedon taikka salannut sellaisen itseään koskevan seikan, joka olisi estänyt hänen valintansa opiskelijaksi;

3) tuomitaan rangaistukseen sellaisesta rikoksesta, joka osoittaa sopimattomuutta rajavartiolaitoksen virkaan, ja tuomio on lainvoimainen;

4) menettelee tavalla, joka on omiaan vaarantamaan luottamusta rajavartiolaitoksen tehtävien asianmukaiseen hoitamiseen eikä kirjallis-

ta varoitusta ole pidettävä riittävänä seuraamuksena;

5) ei ole enää terveydentilaltaan rajavartiolaitoksen tehtävien asianmukaisen hoitamisen kannalta sopiva ja terveydentilan muutos arvioidaan pysyväksi tai pitkäaikaiseksi;

6) kieltäytyy 27 a §:ssä tarkoitetusta päihdetestauksesta, 28 b §:n 1 momentissa tarkoitettuihin tarkastuksista tai tutkimuksista tai antaa päihdeiden väärinkäyttöä osoittavan näytteen;

7) ei jatka opiskeluaan 27 b §:ssä tarkoitetun määräajan päätyttyä;

8) laiminlyö toistuvasti tai olennaisella tavalla opetukseen osallistumisen eikä kirjallista varoitusta ole pidettävä riittävänä seuraamuksena;

9) rikkoo toistuvasti tai olennaisella tavalla Raja- ja merivartiokoulun johtosääntöä tai 25 f §:ssä tarkoitettua ohjesääntöä eikä kirjallista varoitusta ole pidettävä riittävänä seuraamuksena; tai

10) ei ole suorittanut opintojaan 25 a §:n 3 momentissa tai opetussuunnitelmassa määritellyssä enimmäisajassa eikä Raja- ja merivartiokoulu erityisestä syystä myönnä hänelle lisäaikaa opintojen loppuun saattamiseen.

Raja- ja merivartiokoulun johtaja voi antaa rajavartijan peruskurssin opiskelijalle ja rajavartiolaitoksen palveluksessa olevalle opiskelijalle kirjallisen varoituksen, jos opiskeluoikeuden menettämistä on henkilön menettelyyn johtaneet ja siitä ilmenevät seikat kokonaisuudessaan huomioon ottaen pidettävä kohtuuttomana. Kirjallisen varoituksen sijaan voidaan antaa suullinen huomautus, jos sitä on pidettävä riittävänä seuraamuksena. Menettelystä, josta henkilölle määrätään seuraamus sotalaskurinpitoa koskevien säännösten mukaan tai valtion virkamieslain 24 §:n nojalla, ei anneta tässä momentissa tarkoitettua varoitusta tai huomautusta.

28 a §

Menettely opiskelun keskeyttämistä, varoituksen tai huomautuksen antamista tai opiskeluoikeuden menettämistä koskevassa asiassa

Raja- ja merivartiokoulun on, ennen kuin se päättää 27 b §:ssä tarkoitetusta opiskelun kes-

keyttämisestä taikka 28 §:ssä tarkoitetusta kirjallisen varoituksen tai huomautuksen antamisesta tai opiskeluoikeuden menettämisestä, yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava opiskelijaa ja hankittava muu tarpeellinen selvitys.

Jos opiskelun keskeyttämistä tai opiskeluoikeuden menettämistä koskeva päätös kumotaan, ylimääräisessä muutoksenhaussa poistetaan tai puretaan, Raja- ja merivartiokoulu päättää opiskelijan siihen mennessä suorittamien opintojen hyväksi lukemisesta myöhemmin vastaavien opintojen yhteydessä.

28 b §

Opiskeluoikeuden menettämiseen ja opiskelun keskeyttämiseen liittyvä tiedonsaanti

Rajavartijan peruskurssin opiskelija voidaan määrätä laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön suorittamiin tarkastuksiin ja tutkimuksiin terveydentilan toteamiseksi, jos on perusteltua syytä epäillä, että opiskelija ei ole enää terveydentilaltaan rajavartiolaitoksen tehtävien asianmukaisen hoitamisen kannalta sopiva. Raja- ja merivartiokoulu vastaa määräämistään tarkastuksista ja tutkimuksista aiheutuvista kustannuksista.

Raja- ja merivartiokoululla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada opiskeluoikeuden arviointia varten Raja- ja merivartiokoulun osoittaman, ammattia itsenäisesti harjoittamaan oikeutetun lääkärin kirjallinen lausunto, josta ilmenee, että opiskelijalle on tehty tarkastus tai tutkimus terveydentilan selvittämiseksi sekä tarkastuksen tai tutkimuksen perusteella laadittu arvio opiskelijan toimintakyvystä ja soveltuvuudesta terveydentilansa puolesta rajavartiolaitoksen tehtävien asianmukaiseen hoitamiseen.

Raja- ja merivartiokoululla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada opiskeluoikeuden menettämisen tai opiskelun keskeyttämisen edellyttämät tiedot opiskelijaa koskevasta rikosasiasta esitutkintaviranomaisilta, syyttäjältä ja tuomioistuimelta.

28 c §

Arkaluonteisten tietojen käsittely

Opiskelijaa ja opiskelijaksi pyrkivää koskevia henkilötietolain (523/1999) 11 §:n 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuja arkaluonteisia henkilötietoja saavat Raja- ja merivartiokoulussa käsitellä vain ne henkilöt, jotka valmistelevat taikka tekevät päätöksen opiskelijavalinnasta, opiskelun keskeyttämisestä tai opiskeluoikeuden menettämisestä taikka jotka antavat lausuntoja mainituista asioista.

Raja- ja merivartiokoulun on säilytettävä arkaluonteiset tiedot erillään muista keräämistään henkilötiedoista.

Arkaluonteiset tiedot tulee poistaa rekisteristä välittömästi, kun niiden säilyttämiselle ei ole enää lakisääteisten tehtävien edellyttämää perustetta, kuitenkin viimeistään kolmen vuoden kuluttua tietojen merkitsemisestä rekisteriin.

29 §

Muutoksenhaku

Pääsykokeen perusteella tapahtuvaa koulutukseen valitsemista, palvelussitoumusta, päihdetestaukseen määräämistä, rajavartijan peruskurssin opiskelijan opintososiaalisia etuja ja opiskelun siirtämistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua rajavartiolaitoksen esikunnalta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Opintasuoritusten arviointia ja aikaisempien taikka muualla suoritettujen opintojen hyväksi lukemista koskevaan Raja- ja merivartiokoulun päätökseen saa vaatia oikaisua rajavartiolaitoksen esikunnalta 30 päivän kuluessa siitä, kun opiskelijalla on ollut mahdollisuus saada arvioinnin tulokset ja opintosuoritustaan koskevien arviointiperusteiden soveltaminen tietoonsa. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallinto-

lainkäyttölaissa säädetään, jollei muualla laissa toisin säädetä. Opiskeluoikeuden menettämistä tai opiskelun keskeyttämistä koskeva päätös voidaan panna heti täytäntöön, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Edellä 1 ja 3 momentissa tarkoitettuun hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

31 §

Sotilasrikossäännösten soveltaminen

Sotilasrikoksia koskevien säännösten soveltamisesta rajavartiolaitoksen sotilasviroissa palveleviin sekä rajavartijan peruskurssin opiskelijoihin säädetään rikoslain 45 luvun 27 §:ssä. Sotilasvirassa olevan rajavartiomiehen oikeudesta voimakeinojen käyttämiseen säädetään rajavartiolain 35 §:ssä, ja sotilaan ja sotilasesimiehen oikeudesta voimakeinojen käyttämiseen puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 23 §:ssä.

35 a §

Eroamisikä

Lentäjän koulutusta edellyttävässä tehtävässä palvelevalla erikoisupseerilla, nuoremmalla upseerilla, esiupseerilla ja opistoupseerilla eroamisikä on 1 momentista säädetystä poiketen 50 vuotta, kuitenkin lentäjän koulutusta edellyttävässä tehtävässä kenraalin ja everstin virassa 55 vuotta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuja lentäjän koulutusta vaativia tehtäviä ovat lentotoiminnan johtaja, vartiolentolaivueen koulutuspäällikkö, päälennonopettaja, pääteoriakouluttaja, lennonopettaja, lentotoimintayksikön päällikkö, lentotoimintayksikön varapäällikkö, lentoturvallisuuspäällikkö, lentotoimintapääseeri, koelentäjä, lentokoneryhmän johtaja, helikopteriryhmän johtaja, lentoupseeri, ohjaajaupseeri, ilma-aluksen päällikkö, ilma-aluksen perämies ja ilma-aluksen ohjaaja.

36 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Valtioneuvoston asetuksella annetaan muita kuin sotilaskäskyasioita koskevat tarkemmat säännökset:

3) tarvittaessa Raja- ja merivartiokoulussa sekä vartiolentolaivueessa annettavan koulutuksen ja opetuksen tavoitteista sekä arvostelumenettelyistä;

Sisäministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä:

1) rajavartiolaitoksen virkapuvun ja muun asusteen mallista sekä niiden yhteydessä käytettävistä merkeistä;

2) tarvittaessa rajavartijan peruskurssin opiskelijan maksuttoman ylläpidon ja terveydenhuollon järjestämisestä, päivärahan rahamäärästä ja maksamisenmenettelystä sekä matkustamis-

kustannusten korvaamisesta ja siihen liittyvistä menettelyistä.

Rajavartiolaitoksen päällikkö voi antaa tarkentavia määräyksiä rajavartiolaitoksen virkapuvun ja muun asusteen kokoonpanosta, kuosista ja väristä, hankintamenettelystä ja käytöstä sekä puvussa ja asusteessa käytettävistä erikoismerkeistä ja -tunnuksista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Opiskelija, joka on aloittanut rajavartijan peruskurssin ennen tämän lain voimaantuloa, jatkaa opintojaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan. Opiskelija siirtyy jatkamaan opintojaan tämän lain mukaan, jollei hän ole suorittanut tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaista rajavartijan peruskurssia viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2016. Raja- ja merivartiokoulu määrää siirtymiseen liittyvistä järjestelyistä.

Laki**henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain (579/2005) 9 §:n 3 momentin 1 kohta ja 12 §:n 3 momentin 5 kohta,

muutetaan 3 §:n 1 momentti, 5 §:n 1 momentti, 8 §, 9 §:n otsikko, 1 momentti sekä 3 momentin johdantokappale ja 2 kohta, 10 §, 11 §:n 3 momentti, 22 §:n 1 momentin 21 kohta sekä 31 ja 32 §, sellaisina kuin niistä ovat 8 ja 10 § osaksi laissa 876/2011, 9 §:n 1 momentti ja 3 momentin johdantokappale laissa 876/2011 sekä 31 ja 32 § osaksi laissa 479/2010, sekä

lisätään 14 §:ään uusi 4 momentti, lakiin uusi 14 a § ja 22 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 980/2007, 1427/2009, 405/2010 ja 479/2010, uusi 22 kohta seuraavasti:

3 §

Rajavartiolaitoksen toiminnallinen tietojärjestelmä

Rajavartiolaitoksen toiminnallinen tietojär-

jestelmä on rajavartiolaitoksen valtakunnalliseen käyttöön tarkoitettu pysyvä automaattisen tietojenkäsittelyn avulla ylläpidettävä henkilörekisteri, jonka valtakunnalliseen käyttöön tarkoitettuja osarekistereitä ovat:

1) tutkinta- ja virka-apurekisteri;

- 2) lupa-asioiden rekisteri;
- 3) valvonta-asioiden rekisteri;
- 4) rikoksesta epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisteri;
- 5) turvallisuustietorekisteri.

5 §

Henkilörekisterin perustaminen, rekisterinpitäjä ja henkilötietojen käsittelyn valvonta

Henkilörekisterin perustamisesta päättää rajavartiolaitoksen esikunta, jos rekisteri on tarkoitettu rajavartiolaitoksen valtakunnalliseen käyttöön. Muun henkilörekisterin perustamisesta päättää hallintoyksikkö, jollei toisin säädetä tai määrätä. Henkilörekisterin perustanut hallintoyksikkö on rekisterinpitäjä.

8 §

Lupa-asioiden rekisteri

Lupa-asioiden rekisteri voi sisältää tietoja, joita on tarpeen käsitellä poliisilain 1 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaissa tai muualla laissa rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

Rekisteriin saadaan tallettaa henkilöllisyyttä koskevista tiedoista tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta seuraavat tarpeelliset tiedot: henkilön nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansalaisuudettomuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, viranomaisen antama asiakasnumero, ulkomaalaisen henkilön vanhempien nimet ja osoite, henkilön matkustusasiakirjan tiedot, kuva, muut maahantuloon ja rajan ylittämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

Rekisteriin saadaan lisäksi tallettaa poliisilain 1 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaissa tai muualla laissa rajavartiolai-

tokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) tietoja rajavartiolaissa tarkoitettua rajavyyhykelupaa, rajanylityslupaa ja muuta rajavartiolaitoksen annettavaa lupaa koskevasta hakemuksesta, luvasta, lausunnosta, ilmoituksesta ja päätöksestä (*rajavartiolaitoksen lupatiedot*);

2) tietoja rajavartiolaitokselle tehtävistä rajavartiolaissa tarkoitetuista rajavyöhykeilmoituksista ja muista ilmoituksista (*rajavartiolaitoksen ilmoitustiedot*).

Rekisteriin talletettuja tietoja saadaan käyttää Schengenin rajasäännöstössä säädetyn rajavalonnan suorittamiseksi.

9 §

Valvonta-asioiden rekisteri

Valvonta-asioiden rekisteri voi sisältää tietoja, joita on tarpeen käsitellä poliisilain 1 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaissa tai muualla laissa rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

Rekisteriin saadaan lisäksi tallettaa poliisilain 1 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaissa tai muualla laissa rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

2) rajavartiolain 29 §:ssä säädetyn tunnistamisen suorittamiseksi tarpeellisia kuvatietoja henkilöistä, jotka on otettava kiinni vankeudella rangaistavan rikoksen estämiseksi, selvittämiseksi tai syytteeseen saattamiseksi taikka vankeusrangaistuksen täytäntöön panemiseksi (*automaattisesti tunnistettavien tiedot*);

10 §

Poliisin henkilörekisterien käyttäminen rajavartiolaitoksen tehtävissä

Rajavartiolaitoksen oikeudesta tallettaa poliisin henkilörekistereihin rajavartiolaissa tai muualla laissa rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja tarpeellisia

tietoja säädetään poliisitoimen henkilötietolain 14 §:n 1 momentin 4 kohdassa.

Rajavartiolaitos vastaa poliisin henkilörekistereihin talletetun tiedon oikeellisuudesta ja sen tallettamisen sekä käytön laillisuudesta omassa toiminnassaan.

11 §

Rikoksista epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisteri

Rikoksesta epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisteriä saavat käyttää vain rikostiedustelu-, rikosanalyysi- ja tarkkailutehtäviin määrättyt rajavartiomiehet. Rajavartiolaitoksen esikunta voi antaa käyttöoikeuden rikoksesta epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisteriin myös poliisin, Tullin tai puolustusvoimien palveluksessa oleville rikostiedustelu- ja tarkkailutehtäviin tai rikostietojen analyysitehtäviin määrättyille virkamiehille.

14 §

Arkaluonteisten tietojen käsittely

DNA-tunnisteen tallettamista koskevista rajoituksista säädetään pakkokeinolain 9 luvun 4 §:ssä.

14 a §

Salaisilla tiedonhankintakeinoilla saatujen ylimääräisten tietojen käsittely

Poliisilain 5 luvussa tarkoitetuilla salaisilla tiedonhankintakeinoilla saadun ylimääräisen tiedon käyttämisestä säädetään poliisilain 5 luvun 54 §:ssä ja pakkokeinolain 10 luvussa tarkoitetuilla salaisilla pakkokeinoilla saadun ylimääräisen tiedon käyttämisestä pakkokeinolain 10 luvun 56 §:ssä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ylimääräinen tieto saadaan tallettaa 7 ja 11 §:ssä tarkoitettuihin henkilörekistereihin.

22 §

Rajavartiolaitoksen oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä

Rajavartiolaitoksella on sen lisäksi, mitä rajavartiolaissa tai muussa laissa säädetään, oikeus saada tehtäviensä suorittamista ja henkilörekisteriensä ylläpitämistä varten salassapitosäännösten estämättä tarpeellisia tietoja rekistereistä seuraavasti:

21) väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 13—17 §:ssä säädettyistä väestötietojärjestelmän tiedoista;

22) hätäkeskustietojärjestelmästä henkilön oman turvallisuuden tai rajavartiolaitoksen virkamiehen työturvallisuuden kannalta tarpeellisia tietoja rajavartiolaitoksen lakisääteisen tehtävän suorittamista varten; tiedot voidaan luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla.

31 §

Tietojen poistaminen tutkinta- ja virka-apurekisteristä

Tutkinta- ja virka-apurekisterin tiedot poistetaan siten kuin poliisitoimen henkilötietolain 22 §:ssä säädetään vastaavien tietojen poistamisesta poliisiasiaien tietojärjestelmästä.

32 §

Tietojen poistaminen lupa-asioiden rekisteristä ja valvonta-asioiden rekisteristä

Lupa-asioiden rekisteristä rajavartiolaitoksen lupatiedot poistetaan kymmenen vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä, luvan raukeamisesta, päätöksessä mainitun voimassaoloajan päättymisestä tai tiedon rekisteriin merkitsemisestä, jollei tiedon säilyttäminen ole yksittäisen virka-tehtävän suorittamiseksi tarpeellista. Rajavartiolaitoksen ilmoitustiedot poistetaan kymmenen vuoden kuluttua ilmoituksen saapumisesta tai tiedon rekisteriin merkitsemisestä, jollei tiedon

säilyttäminen ole yksittäisen virkatehtävän suorittamiseksi tarpeellista.

Valvonta-asioiden rekisteristä meriliikenteen ja talousvyöhykkeen valvontatiedot, maa- ja merirajan valvontatiedot, rajatarkastustiedot sekä Schengenin rajasäännösten liitteessä II mainitut tiedot poistetaan viiden vuoden kuluttua tietojen rekisteriin merkitsemisestä, jollei tiedon säilyttäminen ole yksittäisen virkatehtävän suorittamiseksi tarpeellista. Rajaliikenteen henkilötiedoista poistetaan seuraamusmaksun määrittämistä koskevat tiedot kymmenen vuoden kuluttua

rekisteriin merkitsemisestä. Muilta osin rajaliikenteen henkilötietojen poistamisesta säädetään 20 §:ssä. Säilöön otettujen ulkomaalaisten tiedot poistetaan viiden vuoden kuluttua henkilöä koskevan viimeisen tiedon merkitsemisestä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Tässä laissa tarkoitettu tietojenkäsittely on saatettava tämän lain mukaiseksi neljän vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

Laki

häätäkeskustoiminnasta annetun lain 20 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan häätäkeskustoiminnasta annetun lain (692/2010) 20 §:n 4 momentti seuraavasti:

20 §

Tietojen luovuttaminen

_____ jen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 22 §:ssä.

_____ Rajavartiolaitoksen oikeudesta saada tietoja häätäkeskustietojärjestelmästä säädetään meripelastuslain (1145/2001) 14 §:ssä ja henkilötieto-

_____ Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

rikoslain 45 luvun 27 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rikoslain (39/1889) 45 luvun 27 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 214/2006, seuraavasti:

45 luku

Sotilasrikoksista

27 §

Sotilaat

hin sekä sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetussa laissa (211/2006) tarkoitetussa kriisinhallintakoulutuksessa, -harjoituksissa ja -palveluksessa oleviin niin kuin siitä laissa erikseen säädetään.

Sotilaita koskevia säännöksiä sovelletaan lisäksi rajavartiolaitoksessa sotilasvirassa palveleviin ja rajavartijan peruskurssin opiskelijoi-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Helsingissä 16 päivänä joulukuuta 2013
